

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 197/2022
05.05.2022. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у правној ствари тужиоца ЕМПОЛ ДОО Нови Београд, чији је пуномоћник Градимирка Јовановић, адвокат из ..., против туженог БМ ПЛАСТ ДОО Конарево бб Краљево, чији је пуномоћник Душан Гашић, адвокат из ..., ради дуга, вредност предмета спора 12.987.642,70 динара, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 2683/20 од 18.11.2021. године, у седници већа одржаној дана 05.05.2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Привредног апелационог суда Пж 2683/20 од 18.11.2021. године и пресуда Привредног суда у Краљеву П 369/19 од 05.02.2020. године и списи предмета се **ВРАЋАЈУ** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Међупресудом Привредног суда у Краљеву П 369/2019 од 05.02.2020. године, у ставу 1. утврђено је да је захтев тужиоца основан. У ставу 2. констатовано је да се до правноснажности ове пресуде застаје са расправљањем о висини тужбеног захтева, а у ставу 3. да ће о висини тужбеног захтева и трошковима парничног поступка бити одлучено коначном пресудом.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 2683/20 од 18.11.2021. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена међупресуда Привредног суда у Краљеву П 369/19 од 05.02.2020. године и одбијен је као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је изјавио благовремену и дозвољену ревизију, због погрешне примене материјалног права и битне повреде одредаба парничног поступка.

Одлучујући о ревизији туженог на основу члана 408. ЗПП („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11 и 55/14), Врховни касациони суд је установио да је ревизија туженог основана.

У поступку доношења другостепене одлуке није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Само позивање ревидента на разлоге из члана 407. ЗПП у погледу битних повреда одредаба парничног поступка без образложења истих је без утицаја на другостепену одлуку.

Предмет тужбеног захтева је исплата износа од 12.980.642,70 динара са законском затезном каматом од доспелости до исплате.

Према утврђеном чињеничном стању, дана 20.02.2012. године парничне странке су закључиле уговор по коме је тужилац био у обавези да туженом обезбеди квалитетну сировину у обиму минимума 210 тона месечно у партијама од 70 тона сваких 10 дана, почев од првог дана испоруке сировине. Обавезе туженог, поред обавезе плаћања испоручене сировине су и да сноси трошкове транспорта, да договори прераду, да у року од 8 дана преради испоручену сировину и да исту ускладишти у свом магацину. Тужилац је дужан да уз сваку испоруку достави туженом фактуру коју је тужени дужан да плати најкасније у року од 10 дана. Тужилац је истог дана закључио и уговор са Дрвопластом Коларево чији је предмет прерада сировине по захтеву тужиоца. Чланом 1. уговорене су обавезе уговорних страна, док је чланом 2. уговорена цена сировине. За испоручену сировину у количини од 70 тона тужилац је туженом испоставио две фактуре. Из извода отворених ставки са стања на дан 31.10.2013. године, првостепени суд је утврдио да је исти потписан и печатиран од стране тужиоца и од стране туженог, који је исти оверио заводним печатом, прихвативши у потпуности исказано стање, односно износе по рачунима који су таксативно пробрани у предметној исправи.

Првостепени суд налази да је реч о неименованом уговору, односно о уговору о пословно-техничкој сарадњи, који су странке закључиле у складу са општим начелима аутономије воље и уредиле своја међусобна права и обавезе, из којих произилази да приликом закључења уговора нису имале за циљ промет робе или вршење услуга већ да су за циљ имале сарадњу. Закључивши да је тужиочево потраживање настало у току пословног односа по основу уговора о пословно-техничкој сарадњи, првостепени суд налази да се примењује општи рок застарелости из члана 371. Закона о облигационим односима који није истекао. Ово са разлога, јер је тужба поднета дана 20.03.2017. године, а тужени је дана 31.12.2013. године својим потписом и печатом на изводу отворених ставки са стањем на дан 31.10.2013. године у потпуности потврдио тужиочево потраживање по раније испостављеним рачунима. Првостепени суд није прихватио наводе тужиоца да је туженом доставио извод отворених ставки са стањем на дан 31.03.2014. године будући да је исти потписан и печатиран само од стране тужиоца и да нема доказа да је исти достављен туженом.

Овај закључак прихвата и другостепени суд истичући да поједина права и обавезе из уговора могу имати и природу обавеза проистеклих у вези са прометом робе и услуга, а

поједине другачију као у конкретном случају. Полазећи да наведеним уговором није предвиђен рок трајања и од обавезе тужиоца да обезбеди сировину у обиму минимум 200 тона месечно, као и туженог да сноси трошкове транспорта, да договори прераду исте, да у року од осам дана преради испоручену сировину и да исту ускладишти у свом магацину, другостепени суд закључује да су парничне странке потписивањем спорног уговора имале у виду сарадњу којом је утврђен само обим испоручивања сировине као и рок прераде примљене сировине од стране туженог, што има за последицу примену општег рока застарелости на потраживање тужиоца.

Ценећи наводе туженог као ревидента, Врховни касациони суд налази да се закључак нижестепених судова не може прихватити.

Међу странкама је спорна квалификација конкретног пословног односа по коме тужилац потражује утужени износ, да ли се ради о уговору о пословно-техничкој сарадњи или о услугама везаним за промет робе и услуга, а зависно од тога да ли се примењује општи рок застарелости из члана 371. Закона о облигационим односима или трогодишњи рок застарелости из члана 374. Закона о облигационим односима.

Уговором од 20.02.2012. године, тужилац је преузео обавезу да обезбеди сировину у обиму минимално 210 тона месечно у партијама од 70 тона сваких десет дана рачунајући од првог дана испоруке сировине. Обавеза туженог је да сноси трошкове транспорта, да договори прераду исте, да у року од осам дана преради испоручену сировину и да исту ускладишти у свом магацину. Тужилац је према уговору у обавези да за сваку испоруку достави фактуру туженом при чему се цена обрачунава по уговореној формули, а тужени је дужан да ту цену исплати у року од 10 дана од дана достављања рачуна. Тужилац је и фактурисао испоручену сировину фактуром 01/2012 од 08.03.2012. године са валутом 18.03.2012. године и фактуром 02/2012 од 14.03.2012. године са валутом од 24.03.2012. године. Предметни рачуни су обухваћени изводом отворених ставки које је тужени потврдио и оверио дана 31.12.2012. године.

Извршена обавеза тужиоца, испорука сировине, коју је фактурисао туженом утуженим рачунима као и обавеза туженог да испоручену робу исплати у року од 10 дана од дана испуњења очигледно указују на садржину обавеза уговорних страна везаних за промет роба и услуга, на коју се примењује трогодишњи рок застарелости из члана 374. Закона о облигационим односима и кад је исти однос саставни део ширег уговора о пословно-техничкој сарадњи, а не општи рок застарелости како погрешно закључују нижестепени судови. Примена трогодишњег рока застарелости на утужено потраживање није доведена у питање ни уговором који је закључен између тужиоца и „Дрвопласта“ по коме се тужилац обавезао да обезбеди квалитетну сировину за израду робе по траженој спецификацији, а „Дрвопласта“ да изврши прераду у коју улазе сви трошкови и да фактурише прераду у износу од 18,00 динара по једном килограму у року од три дана након извршене прераде, а који износ је тужилац у обавези да по добијању фактуре уплати у року од 10 дана на текући рачун БМ ПЛАСТА ДОО, јер ће он обезбеђивати плаћање радне снаге, одржавање, електричне енергије за извршене ове дораде. Наме, из исказа законске заступнице тужиоца који је првостепени суд прихватио у целости произилази да исти уговор никад није заживео и да је обавеза тужиоца по том уговору била да испоручује исту сировину као и туженом а да је обавеза "Дрвопласта" била да исту

преради и готов производ по налогу тужиоца преда трећим лицима у ком случају да је уговор са ПТР Дрвопласт остао на снази онда би измирење обавезе било извршено путем пребијања међусобних потраживања до кога није дошло. У конкретном случају сарадња између парничних странака састојала у промету робе и услуга, у којој је издавањем фактуре од стране тужиоца створена обавеза плаћања испоручене сировине. Чињеница да уговором није прецизиран рок трајања истог, не аргументује закључак другостепеног суда да се на потраживање тужиоца примењује општи рок застарелости које проистиче из уговора о пословној сарадњи. Напротив, конкретни пословни однос, садржи елементе који утужено потраживање квалификују као потраживање из уговор о промету робе и услуга, који се састоји од континуираних престација код којих рок застарелости тече одвојено за сваку извршену испоруку, услугу или рад како основано наводи ревидент.

Како је тужба у конкретној правној ствари поднета дана 23.03.2017. године, а тужени својим потписом и печатом потписао извод отворених ставки дана 31.12. 2013. године са стањем на дан 31.10.2013. године, којим је потврдио тужиочево потраживање по рачунима који су предмет тужбеног захтева, произилази да је истекао трогодишњи рок застарелости из члана 374. Закона о облигационим односима од дана потврђивања извода отворених ставки до дана утужења, односно да је потраживање тужиоца застарело.

Међутим, ревизијски суд нема основа да преиначи другостепену пресуду којом је одбијена жалба туженог и потврђена међупресуда првостепеног суда којом је утврђено да постоји основ тужбеног захтева, јер се међупресудом одлучује само о једном елементу тужбеног захтева, постојању правног основа а не о тужбеном захтеву у целости. С друге стране услови за доношење међупресуде постоје када је међу парничним странкама спорно постјање основа по коме тужилац потражује утужени износ, да би се избегли непотребни трошкови вештачења у погледу висине тужбеног захтева. У конкретном случају није спорно да су парничне странке биле у уговорном односу, односно да правни основ тужбеног захтева постоји, а сама квалификација истог од кога зависи основаност приговора застарелости, не представља процесну ситуацију у којој је било услова за доношење међупресуде. Сходно томе, Врховни касациони суд је укинуо нижестепене пресуде применом члана 416. ЗПП.

У поновном поступку, првостепени суд ће правилно применити одредбу члана 374. Закона о облигационим односима и одлучити о основаности тужбеног захтева у целости и донети нову одлуку.

Председник већа - судија
Бранко Станић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић